

Поради щодо оформлення наукових джерел

Останнім часом у наукових колах виникає чимало питань щодо правильності оформлення літературних джерел у наукових працях. Вважаємо за доцільне звернути увагу шановних авторів на те, що оформлення літературних джерел має відповідати державним стандартам ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 та ДСТУ 8302:2015. Вони діють паралельно, оскільки спрямовані на унормування **різних** видів описів джерел.

ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «*Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання*» застосовують для оформлення **бібліографічного опису**^{*}. Його використовують під час укладання списку використаних джерел до наукової праці.

ДСТУ 8302:2015 «*Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання*» застосовують для оформлення **бібліографічних посилань**^{**}, які можуть бути внутрішньотекстовими, підрядковими, позатекстовими. Зазвичай використовують коротку форму підрядкових посилань, які пов'язують із текстом документа за допомогою знаків виноски (арабські цифри, астериск). Їх розміщують як примітку в нижній частині сторінки, відмежовуючи від основного тексту горизонтальною рисою, наприклад:

¹Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності. Київ, 2008. С. 302–310.

²Фартушок Н. Б. Підстави звільнення від доказування в цивільному судочинстві: порівняльно-правовий аналіз. *Держава і право*. 2014. Вип. 65. С. 153–158.

Усі **скорочення** в оформленні як бібліографічного опису, так і посилань мають відповідати ДСТУ 3582:2013 «*Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила*» (для україномовних видань) та ГОСТ 7.12–93 «*Система стандартів по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила*» (для російськомовних видань).

* Бібліографічний опис – це сукупність бібліографічних відомостей про документ, його складову частину чи групу документів, які наведені за певними правилами та є результатом аналітико-синтетичної переробки інформації.

** Бібліографічне посилання вміщує бібліографічні відомості про цитату, що розглядається або згадується в тексті, необхідні та достатні для ідентифікації документа, його пошуку і загальної характеристики.

Приклади оформлення списку використаних джерел
(поданого наприкінці монографії, навчального посібника, наукової статті,
тез доповідей тощо)
(ДСТУ ГОСТ 7.1:2006)

Особливості видання	Приклад
<i>Один автор</i>	Івашко О. А. Теорія фінансів : навч. посіб. / О. А. Івашко. – Луцьк : Вежа-Друк, 2014. – 402 с. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломєць. – Київ : Істина, 2008. – 457 с. Криминологія / под ред. А. И. Долговой. – [4-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Норма, 2008. – 899 с.
<i>Два автори</i>	Бойко І. С. Порівняльне правознавство : навч. посіб. / І. С. Бойко, Б. В. Бабін. – 2-ге вид., виправл. та доповн. – Одеса : Фенікс, 2011. – 152 с.
<i>Три автори</i>	Гришко О. М. Теорія держави і права : практикум / О. М. Гришко, В. І. Риндюк, Ю. М. Рижук ; за заг. ред. Ф. П. Шульженка ; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ : КНЕУ, 2013. – 308 с.
<i>Чотири та більше авторів</i>	Філософія права : навч. посіб. / [О. Г. Данильян, Л. Д. Байрачна, С. І. Максимов та ін.] ; за заг. ред. О. Г. Данильяна. – Харків : Право, 2009. – 208 с.
<i>Статті в періодичних виданнях, збірниках матеріалів конференцій</i>	Фартушок Н. Б. Підстави звільнення від доказування в цивільному судочинстві: порівняльно-правовий аналіз / Н. Б. Фартушок // Держава і право. – 2014. – Вип. 65. – С. 153–158. Андреев Д. В. Забезпечення прав людини в контексті вдосконалення правових механізмів комунікації поліції та громади / Д. В. Андреев // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2017. – № 2. – С. 13–22. Калужна О. П. Умови формування (розробки) криміналістичних характеристик окремих видів злочинів / О. П. Калужна // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XIV регіон. наук.-практ. конф. (Львів, 6 лют. 2008 р.). – Львів, 2008. – С. 331–335.
<i>Багатомні видання</i>	Закалюк А. П. Курс сучасної української криминології: теорія і практика : у 3 кн. / А. П. Закалюк. – Київ : Ін Юре, 2007. – Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української криминології. – 424 с. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / [редкол.: В. Б. Авер'янов та ін.]. – Київ : Юрид. думка, 2004. – Т. 1 : Загальна частина. – 594 с.
<i>Законодавчий акт</i>	Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17 . – Назва з екрана.
<i>Дисертація</i>	Нікітін А. В. Філософсько-правовий аналіз девіантної поведінки особистості : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12 / Нікітін Антон Володимирович. – Київ, 2004. – 169 с.
<i>Автореферат дисертації</i>	Бондар В. Я. Договір найму житла : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Бондар В'ячеслав Якович. – Київ, 2001. – 18 с.
<i>Електронний ресурс</i>	Шемшученко Ю. С. Актуальні проблеми філософії права [Електронний ресурс] / Ю. С. Шемшученко // Проблеми філософії права. 2003. – Т. 1. – Режим доступу: http://dspace.nbuv.gov.ua/ . – Назва з екрана. Звіт про роботу органів досудового розслідування за 9 місяців 2017 року [Електронний ресурс] // Генеральна прокуратура України : [сайт]. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id&lib . – Назва з екрана. Граница: понятие и термины [Электронный ресурс] // Отечественные записки. – 2002. – № 6. – Режим доступа: http://magazines.russ.ru/oz/2002/6/ . – Загл. с экрана. Criminal Procedure Code of the Republic of Albania [Electronic resource] : Albania, March 21, 1995, according to 2013 addition. – Mode of access: https://www.unodc.org/cld/document . – Title from the screen.

Приклади оформлення бібліографічних посилань
(поданих у монографії, навчальному посібнику, дисертації* тощо)

*(ДСТУ 8302:2015, з офіційними виправленнями,
внесеними Книжковою палатою України 2017 року)*

Особливості видання	Приклад
<i>Один автор</i>	Івашко О. А. Теорія фінансів : навч. посіб. Луцьк, 2014. 402 с. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломoeць. Київ, 2008. 457 с. Криминологія / под ред. А. И. Долговой. М., 2008. 899 с.
<i>Два автори</i>	Бойко І. С., Бабін Б. В. Порівняльне правознавство : навч. посіб. Одеса, 2011. 152 с.
<i>Три автори</i>	Гришко О. М., Риндюк В. І., Рижук Ю. М. Теорія держави і права : практикум. Київ, 2013. 308 с.
<i>Чотири та більше авторів</i>	Філософія права : навч. посіб. / [О. Г. Данильян, Л. Д. Байрачна, С. І. Максимов та ін.]. Харків, 2009. 208 с.
<i>Статті в періодичних виданнях, збірниках матеріалів конференцій</i>	Фартушок Н. Б. Підстави звільнення від доказування в цивільному судочинстві: порівняльно-правовий аналіз. <i>Держава і право</i> . 2014. Вип. 65. С. 153–158. Андреев Д. В. Забезпечення прав людини в контексті вдосконалення правових механізмів комунікації поліції та громади. <i>Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ</i> . 2017. № 2. С. 13–22. Калужна О. П. Умови формування (розробки) криміналістичних характеристик окремих видів злочинів. <i>Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні</i> : матеріали XIV регіон. наук.-практ. конф. (Львів, 6 лют. 2008 р.). Львів, 2008. С. 331–335.
<i>Багатомні видання</i>	Закалюк А. П. Курс сучасної української криминології: теорія і практика : у 3 кн. Київ, 2007. Кн. 1. 424 с. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / [редкол.: В. Б. Авер'янов та ін.]. Київ, 2004. Т. 1 : Загальна частина. 594 с.
<i>Законодавчий акт</i>	Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2014. № 49. Ст. 2056. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17 .
<i>Дисертація</i>	Нікітін А. В. Філософсько-правовий аналіз девіантної поведінки особистості : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.12. Київ, 2004. 169 с.
<i>Автореферат дисертації</i>	Бондар В. Я. Договір найму житла : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2001. 18 с.
<i>Електронний ресурс</i>	Шемшученко Ю. С. Актуальні проблеми філософії права. <i>Проблеми філософії права</i> . 2003. Т. 1. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/handle . Звіт про роботу органів досудового розслідування за 9 місяців 2017 року. <i>Генеральна прокуратура України</i> : [сайт]. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id&lib . Граница: понятие и термины. <i>Отечественные записки</i> . 2002. № 6. URL: http://magazines.russ.ru/oz/2002/6/ . Criminal Procedure Code of the Republic of Albania : Albania, March 21, 1995, according to 2013 addition. URL: https://www.unodc.org/cld/document .

* Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40.